

Hjem > Kvægafgiftsfonden > 2013 > Sundere slagtekalve > Ny amerikansk viden kan sende kalvedødeligheden i bund

Ny amerikansk viden kan sende kalvedødeligheden i bund

Ny amerikansk forskning viser, at frisk luft fra overtryksventilationsanlæg, fast adskillelse mellem kalvebokse samt **Kvægafgiftsfonden** rigeligt med strøelse kan reducere kalvedødeligheden markant.

Amerikanske forskere ser ud til at have knækket koden til det alvorligste sygdomsproblem hos kalve. Grundige undersøgelser har klarlagt vigtige sammenhænge, der kan hjælpe os i forebyggelsen af lungebetændelse og andre luftvejsinfektioner hos kalve. I princippet ved vi allerede udmærket, hvad der skal til: Masser af frisk luft og ingen træk er det, vi har tilstræbt i årevis. Det er bl.a. baggrunden for vores brug af kalvehytter og udvikling af åbne staldsystemer til kalve. Men det afgørende er ikke, hvordan luften er på staldgangen, men hvordan luften er netop der, hvor kalven står eller ligger i kalveboksen.

Tre afgørende elementer

De amerikanske forskere har foretaget en lang række målinger af luftkvalitet, luftstrømme og lufthastigheder i kalvestalde. Luftkvaliteten er vurderet ud fra forekomsten af bakterier i staldluften.

Tre forhold har vist sig at kunne bidrage afgørende til at opnå et optimalt klima i kalvestalden:

- Frisk luft fra overtryksventilationsanlæg
- Fast adskillelse mellem kalvebokse
- Rigeligt med strøelse

Det specialdesignede overtryksventilationsanlæg sikrer, at der sendes frisk luft ned i hver eneste kalveboks i stalden. Ventilationen ses som et hvidt rør i hver side af loftet. Foto: Henrik Læssøe Martin, VFL, Kvæg. Klik på billedet og få det vist i stor størrelse.

God ventilation reducerer luftvejslidelser med 75 %

Med et specialdesignet overtryksventilationsanlæg kan vi sikre, at der sendes frisk luft ned i hver eneste kalveboks. Det er naturligvis vigtigt at anlægget ikke skaber træk, da det vil øge risikoen for luftvejsinfektioner. Ved træk forstås en lufthastighed på 30 cm pr. sekund eller mere. Montering af overtryksventilationsanlæg kan ifølge de amerikanske undersøgelser sænke forekomsten af luftvejssygdomme med omkring 75 %. Ventilationsanlæggene kan forbedre forholdene for kalvene i både sommer og vinterperioden og skabe et langt mere stabilt staldmiljø i både lukkede og meget åbne stalde. Ventilationen skaber også langt bedre forhold for staldpersonalet, da luften opleves mere ren og uden de ammoniakdampene, der ellers let bliver et problem i kalvestalden.

Faste skillevægge kan reducere luftvejslidelser med 30 %

Selvom massive vægge generelt medfører et højere indhold af bakterier i kalvens nærmiljø, er fordelene større end ulemperne. Fast adskillelse mellem kalvebokse er både med til at reducere spredning af eventuel smitte mellem kalvene og kan være med til at forhindre længdegående træk gennem rækken af kalvebokse. Med faste sider er det lettere for kalvene at finde et godt hvilested med læ. Det er vigtigt at hæfte sig ved, at der intet er til hinder for at opstalde kalvene to og to eller opsætte mere åbne adskillelser mellem kalveboksene, så kalvene to og to har social kontakt med hinanden. Det vil give omtrent samme effekt, som hvis kalvene er adskilt enkeltvis. Men faste vægge mellem kalvebokse vanskeliggør ventilationen, - derfor er det vigtigt at ventilationsanlægget er korrekt dimensioneret og designet og opsat i forhold til indretningen af den enkelte stald. Faste skillevægge kan ifølge de amerikanske undersøgelser reducere luftvejsproblemerne med op til 30 %.

Rigeligt med strøelse reducerer risikoen med 30 %

At de amerikanske forskere har fundet en klar sammenhæng mellem mængden af strøelse og forekomsten af luftvejsinfektioner er ikke overraskende. Det nye er, at de har sat tal på, hvor meget det betyder - specielt i vinterperioden. Forskerne har fundet, at kalve, der ligger i så meget halm, at både klove og haser er dækket af halm har op til 30 % lavere risiko for at få luftvejsinfektioner. Kalve som har for lidt strøelse vil skulle bruge en uhensigtsmæssig stor del af deres energireserver på at opretholde kropstemperaturen. Det er godt, at have i baghovedet som kalvepasser, når vi ganske snart går ind i perioder med blæst og lavere temperaturer.

Økonomi i opsætning af ventilation i Danmark skal afklares

Foreløbig er kun en enkelt dansk rådgiver uddannet til at konstruere de nye ventilationsanlæg, men flere forventes at følge efter i nær fremtid. Det kan ikke gå stærk nok med at komme i gang med forbedring af staldmiljøet i de danske kalvestalde, men det er helt afgørende, at anlæggene, der opsættes bliver korrekt dimensioneret og designet.

I den aktuelle økonomiske situation er det naturligvis afgørende, hvad udgifterne vil være til design, indkøb og opsætning af ventilationsanlæg. Mange af de amerikanske anlæg er opsat for få tusinde US dollars. Vi har endnu ikke konkrete priser på udgifter til opsætning af anlæg i Danmark, men Videncentret for Landbrug vil klarlægge dette snarest muligt. Under alle omstændigheder vil det kunne svare sig for rigtig mange besætninger at foretage disse ret begrænsede investeringer. De økonomiske fordele ved sænkning af sygdomsfrekvensen og dødeligheden vil hurtigt kunne opveje udgifterne. Forekomsten af luftvejsinfektioner er ofte væsentlig højere end andelen af behandlede kalve. Potentialet for forbedring kan derfor let være større end det umiddelbart ser ud til.

Det skal understreges, at tilstrækkelig og rettidig råmælksforsyning, tilstrækkelig mælk af god kvalitet og god hygiejne fortsat er vigtigt for at sikre bedst mulig sundhed i kalvestalden, også selvom ventilationsforholdene optimeres.